

De koper had een stel banden gekocht, die behept waren met kerven. Deze kerven werden gekwalificeerd als een verborgen gebrek. Bijgevolg diende de vordering luidens artikel 1648 Burgerlijk Wetboek, ingesteld te worden binnen de korte termijn. De appelrechter oordeelde dat de vordering van de koper wegens verborgen gebreken, te laat was ingesteld. De koper trachtte echter ook een schadevergoeding te vorderen op grond van de niet-conformiteit van het goed. Voor dergelijke vordering geldt in principe de gemeenrechtelijke termijn van 10 jaar voor contractuele vorderingen, al wordt dit normalerwijze gematigd door de leer van de aanvaarding. Het hof van beroep te Brussel verklaarde de vordering wegens niet-nakoming van de verbintenis om een conforme zaak te leveren, echter ongegrond.

Het Hof van Cassatie bevestigde de beroepsbeslissing en oordeelde dat wanneer de verkochte zaak door een verborgen gebrek is aangetast, de koper alleen de rechtsoverdracht tot vrijwaring voor verborgen gebreken kan instellen en niet de rechtsoverdracht wegens niet-nakoming van de verbintenis om de zaak te leveren conform de verkochte zaak. Hiermee bevestigde het Hof van Cassatie zijn eerdere rechtspraak².

Hof van Cassatie 7 juni 2019

Zaak: C.18.0523.N

VERBINTENISSENRECHT – ALGEMENE BEGINSELEN
Oneigenlijke contracten – Verrijking zonder oorzaak – Bewijslast
DROIT DES OBLIGATIONS – PRINCIPES GÉNÉRAUX
Quasi-contrats – Enrichissement sans cause – Charge de la preuve

Krachtens het algemene rechtsbeginsel van het verbod op de verrijking zonder oorzaak kan een vermogensverschuiving worden ongedaan gemaakt wanneer zowel de verrijking als de correlatieve verarming niet door enige rechtsgrond gerechtvaardigd zijn.

Het hof van beroep te Antwerpen kende een vordering toe die op deze rechtsbasis gestoeld was. De appelrechter stelde enerzijds vast dat er geen betwisting was aangaande de vermogensverschuiving, en anderzijds dat de verrijkte persoon op geen enkele wijze het bewijs leverde van enige grondslag voor de betaling, noch aantoonde dat het ging om een vergoeding voor enige prestatie, of uit vrijgevigheid.

Dit gaf enigszins de indruk dat het hof van beroep de bewijslast voor het gebrek aan een rechtvaardiging op de verrijkte persoon plaatste, wat aanleiding gaf tot een cassatieberoep. In een arrest van 7 juni 2019 bevestigde het Hof van Cassatie wel dat de bewijslast om aan te tonen

dat de voorwaarden voor het instellen van de vordering op grond van verrijking zonder oorzaak vervuld zijn, rust op diegene die ze instelt. Het Hof van Cassatie voegde daar echter aan toe dat het algemene rechtsbeginsel dat procespartijen gehouden zijn om loyaal mee te werken aan de bewijsvoering, in zo'n geval tot gevolg heeft dat wanneer de eiser voldoende aanwijzingen verstrekt dat iedere rechtsgrond ontbreekt, het aan de verweerder is om het voorhanden zijn van een rechtsgrond aan te tonen. Het cassatiemiddel werd dan ook verworpen.

Dit arrest toont aan dat ook het huidige bewijsrecht aan de bodemrechters enige flexibiliteit toekent om billijkheidscorrecties aan te brengen aan de wettelijke bewijslast. Bij de inwerkingtreding van het nieuwe Boek 8 van het (Nieuwe) Burgerlijk Wetboek inzake bewijs op 1 november 2020 krijgt de bodemrechter de uitdrukkelijke bevoegdheid om de bewijslast om te keren, zij het wel enkel wanneer de rechter reeds alle andere nuttige onderzoeksmaatregelen bevolen heeft en erover gewaakt heeft dat de partijen meewerken aan de bewijsvoering, zonder op die manier voldoende bewijs te verkrijgen (toekomstig art. 8.4 NBW).

6. INSOLVENTIE / INSOLVABILITÉ

*Inge Van de Plas*³

Rechtspraak/Jurisprudence

Ondernemingsrechtbank Gent (afd. Brugge) 21 december 2018

INSOLVENTIE

Gerechtelijke reorganisatie – Gevolgen beslissing reorganisatie – Uitvoerend beslag onder derden – Schorsing INSOLVABILITÉ

Réorganisation judiciaire – Effets de la décision de réorganisation – Saisie-arrêt-exécution – Suspension

De uitsluiting van uitvoerende beslagprocedures van de opschorting tijdens een procedure van gerechtelijke reorganisatie is een nieuwigheid van Boek XX WER. In een poging om mogelijk misbruik van de procedure van gerechtelijke reorganisatie tegen te gaan, stelt artikel XX.44, § 2 WER dat

“Indien de dag die vastgesteld is om over te gaan tot de gedwongen verkoop van roerende goederen afloopt binnen een termijn van twee maanden na het neerleggen van het verzoekschrift tot gerechtelijke reorganisatie, kunnen de werkzaamheden van verkoop op beslag worden verdergezet. Alleszins kan de rechtbank de schorsing ervan uit-

² Cass. 19 oktober 2007, C.05.0500.F-C.05.040.F.

³ Doctoraatsassistent insolventierecht, Universiteit Antwerpen.

spreken, vooraf of gelijktijdig met de beslissing tot opening van de procedure van gerechtelijke reorganisatie, na de gedelegeerd rechter te hebben gehoord in zijn verslag, en op uitdrukkelijke vraag van de schuldenaar in zijn verzoekschrift tot gerechtelijke reorganisatie evenals op verzoek van de beslagleggende schuldeiser.[...]”

Bijgevolg zal een schuldenaar niet automatisch via de opschorting uitstel van executie verkrijgen met betrekking tot een lopende beslagprocedure.

In dit vonnis was er sprake van een uitvoerend derdenbeslag van de Belgische Staat voor een bedrag van 9.088,07 EUR. Bij het verzoek tot opening van de procedure tot gerechtelijke reorganisatie stelt de schuldenaar een vordering in tot schorsing van het uitvoerend derdenbeslag op grond van artikel XX.44, § 2 WER.

De rechtbank is van oordeel dat een uitvoerend beslag onder derden leidt tot een afgifte van het bedrag door de derde beslagen aan de beslaglegger, maar niet tot een gedwongen verkoop. Omdat het *in casu* niet gaat om een uitvoerend beslag met een gedwongen verkoop, acht de rechtbank artikel XX.44, § 2 WER niet van toepassing en wordt de vordering afgewezen.

De enige andere optie die de schuldenaar openstaat is het bekomen van een handlichting, maar hiervoor dient hij gebruik te maken van de procedure in artikel XX.51 WER.

Hof van Justitie 18 september 2019

Zaak: C-47/18

INSOLVENTIE

Grensoverschrijdende insolventie – Europese insolventie – Verordening (EU) nr. 2015/848 van 20 mei 2015 – Verordening nr. 1215/2012/EU van 12 december 2012 (vroeger nr. 44/2001/EG van 22 december 2000) – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Toepassingsgebied – Aangifte van schuldvordering – Voorwaarden opgelegd door verordening nr. 2015/848 INSOLVABILITÉ

Insolvabilité transnationale – Insolvabilité européenne – Règlement (UE) n° 2015/848 du 20 mai 2015 – Règlement n° 1215/2012/UE du 12 décembre 2012 (anc. n° 44/2001/CE du 22 décembre 2000) – Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Champ d'application – Déclaration de créances – Exigences imposées par le règlement n° 2015/848

In de eerste prejudiciële vraag moet het Hof beslissen of de vaststelling van het bestaan van een schuldvordering binnen een insolventieprocedure wordt beheerst door de insolventieverordening (InsolVo) of door de verordening betreffende rechterlijke bevoegdheid, erkenning en

tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (verordening nr. 1215/2012). Het Hof beroept zich voor deze beslissing op eerdere beslissingen waarbij als doorslaggevend criterium wordt gehanteerd, de mate waarin de verbintenis waarop de vordering gebaseerd is, voortvloeit uit specifiek afwijkende regels voor insolventieprocedures. *In casu* vloeit de vordering tot vaststelling rechtstreeks voort uit de insolventieprocedure en hangt zij daarmee nauw samen. Bijgevolg wordt deze vordering beheerst door de insolventieverordening.

De tweede prejudiciële vraag gaat over de toepassing naar analogie van artikel 29, 1. Verordening nr. 1215/2012. Dit artikel heeft tot doel te vermijden dat wanneer voor gerechten van verschillende lidstaten tussen dezelfde partijen rechtsovereenkomsten aanhangig zijn met hetzelfde voorwerp en oorzaak, onverenigbare beslissingen worden gegeven. Volgens artikel 29, 1. verordening nr. 1215/2012 houdt het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, in dat geval zijn uitspraak ambtshalve aan totdat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat. Volgens het Hof zou de analoge toepassing van artikel 29, 1. verordening nr. 1215/2012 in strijd zijn met het stelsel van de insolventieverordening en bijgevolg afbreuk doen aan het nuttig effect van haar bepalingen, met name omdat overeenkomstig de artikelen 3 en 27 van die verordening parallel met de hoofdinsolventieprocedure secundaire insolventieprocedures kunnen worden geopend, terwijl dit niet mogelijk is op grond van artikel 29, 1. van verordening nr. 1215/2012. Bovendien, maakt artikel 31 insolventieverordening het mogelijk om het risico op onverenigbare beslissingen te vermijden, doordat in die bepaling regels inzake kennisgeving en samenwerking zijn vastgesteld voor het geval dat parallelle insolventieprocedures zijn geopend. Bijgevolg besluit het Hof dat artikel 29, 1. verordening nr. 1215/2012 aldus moet worden uitgelegd dat het niet van toepassing is, ook niet naar analogie, op een rechtsovereenkomst als die welke in het hoofdgeding aan de orde is, die uitgesloten is van de werkingssfeer van verordening nr. 1215/2012 maar binnen de werkingssfeer van de insolventieverordening valt.

Ten slotte, is er nog de vraag of een datum moet worden vermeld op een aangifte van schuldvordering wanneer het nationaal recht toelaat dat de datum kan worden afgeleid uit de verplichte bewijsstukken van artikel 41 insolventieverordening. Dit artikel bevat een aantal vereisten waaraan de inhoud van de verklaring van indiening van een vordering moet voldoen. Volgens de advocaat-generaal en het Hof zijn dit echter maximumvereisten. Daarenboven worden de regels betreffende verificatie en toelating van vorderingen bepaald door het recht van de lidstaat op het grondgebied waarvan de insolventieprocedure is geopend. Bijgevolg, mag een schuldeiser